

FBE
GELDERLAND
MEERJARENPLAN
2022-2027

De FBE bij de les

Met breed draagvlak
werken aan professioneel
en toekomstgericht
faunabeheer.

Meerjarenplan 2022-2027 • Faunabeheereenheid Gelderland

Juni 2021

COLOFON

Stichting Faunabeheereenheid Gelderland

Postadres

Wassenaarweg 40
6843 NW Arnhem

Telefoon

085 0208 340

E-mail

gelderland@faunabeheereenheid.nl

Internet

www.faunabeheereenheid.nl/gelderland

Eindredactie

Faunabeheereenheid Gelderland

Vormgeving en opmaak

Natuurlijk! Marketing en Communicatie

Beeldrechten

Natuurlijk! Marketing en Communicatie

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Gelderland

VOORWOORD MEERJARENPLAN

Voor u ligt het meerjarenplan 2022-2027 van de Faunabeheereenheid Gelderland (FBE). Dit meerjarenplan is de opvolger van het bedrijfsplan 2016 - 2021 ¹.

Gelderland onderscheidt zich door de unieke fauna en natuurgebieden, maar ook door de grote variëteit aan stakeholders. Dit brengt unieke uitdagingen met zich mee voor de FBE. De afgelopen jaren heeft de FBE al vele ontwikkelingen doorgemaakt. De FBE is klaar om de volgende stappen te zetten om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Dit betreffen zowel interne stappen met betrekking tot het team, de interne organisatie en werkwijze, als externe stappen richting het netwerk van de FBE.

Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de provincie Gelderland. De FBE waardeert de goede en open relatie met de provincie. Dit meerjarenplan biedt mijns inziens een goed inhoudelijk en financieel kader voor een nieuwe periode van zes jaar. Het bevat een helder overzicht in rollen, taken, verantwoordelijkheden en ambities om samen verder te werken aan professioneel en toekomstgericht faunabeheer. Met inzicht in de diverse standpunten en belangen, optimaal draagvlak en nog betere resultaten!

Met vriendelijke groet,

PAULINE KRIKKE

Voorzitter

¹ *Bijlage 1 Bedrijfsplan FBE 2016-2021*

INHOUDSOPGAVE

1. FAUNABEHEERENHEID GELDERLAND	9
1.1 Missie en visie	9
1.2 Wettelijk kader	9
1.3 Samenwerking provincie Gelderland	10
1.4 Samenwerking overige partners	13
2. EVALUATIE FBE 2020	14
2.1 Overzicht ontwikkeling organisatie	14
2.2 Uitkomsten evaluatie	14
3. MEERJARENPLAN 2022-2027	17
3.1 Belangrijkste accenten en doelstellingen 2022-2027	18
3.2 Organisatie	19
4. FINANCIËLE ONDERBOUWING	22
4.1 Omvang en borging bijdrage Provincie	23
5. BIJLAGEN	25

faunabeheereenheid
GELDERLAND

SAMENVATTING

De Faunabeheereenheid Gelderland heeft de afgelopen jaren een grote professionaliseringsslag gemaakt. De komende zes jaar is de FBE voornemens om, op basis van de reeds ingezette koers, zowel de organisatie als de invulling en uitvoering van haar taken te optimaliseren. Dit alles met als doel het faunabeheer in de provincie Gelderland naar een volgend niveau te tillen.

De FBE coördineert de uitvoering van alle vormen van het faunabeheer in Gelderland. Ze regelt het evenwicht tussen de belangen van dieren, bewoners, toeristen en ondernemers door te werken aan schadebestrijding en beheer van dierenpopulaties. Statutair heeft de stichting tot doel om te functioneren als een door Gedeputeerde Staten van Gelderland erkende Faunabeheereenheid die effectief het faunabeheer coördineert. De FBE doet dit op basis van het provinciale beleid en het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming. Naar verwachting zal deze Wet in 2022 beleidsarm worden vervangen door de Omgevingswet.

Dit meerjarenplan 2022-2027 biedt een inhoudelijk en financieel kader voor de periode 2022-2027. De samenwerking tussen de provincie Gelderland en de FBE is essentieel. Dit meerjarenplan biedt een helder overzicht van taken, rollen en verantwoordelijkheden in het faunabeheer tussen de provincie Gelderland en de FBE Gelderland op basis van eerder gemaakte afspraken. Naast samenwerking met de provincie is voor de coördinerende rol van de FBE ook samenwerking met andere partijen van belang. In dit meerjarenplan worden enkele partners van de FBE uitgelicht.

Om het streven van professionalisering kracht bij te zetten is in augustus 2020 een evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie omvatte twee aspecten. Ten eerste het functioneren van de FBE en ten tweede de bestuursstructuur van de FBE. De belangrijkste uitkomsten, adviezen en conclusies van dit onderzoek worden in dit meerjarenplan meegenomen en toegelicht. Met betrekking tot de bestuursstructuur zijn al acties ingezet. Zo zijn recent een nieuwe onafhankelijk voorzitter en een nieuw dagelijks bestuur aangesteld.

Voor de jaren 2022-2027 worden in dit plan accenten en doelstellingen in de werkzaamheden benoemd. De bestaande afspraken met de provincie blijven de basis vormen. In dit meerjarenplan staat het optimaliseren en verbreden van het draagvlak centraal. Intern zal de nadruk liggen op het verder professionaliseren van de organisatie. Er wordt toegewerkt naar een klein maar slagvaardig en complementair team. In het bijzonder zal ingezet worden op facilitering van de besturen van de Wildbeheereenheden (WBE's) welke hoofdzakelijk bestaan uit vrijwilligers.

Per 1 januari 2022 heeft de FBE hernieuwde financiële borging nodig voor de continuering van de uitvoering van haar taken. Het (jaarlijkse) bedrag dat in dit meerjarenplan wordt aangevraagd zal op hoofdlijnen worden toegelicht, waaronder de benodigde personele capaciteit. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de bijlage.

INLEIDING

De Faunabeheereenheid Gelderland (hierna te noemen: FBE) heeft de afgelopen jaren een grote professionaliseringsslag gemaakt. De komende zes jaar is de FBE voornemens om, op basis van de reeds ingezette koers, zowel de organisatie als de invulling en uitvoering van haar taken te optimaliseren. Dit alles met als doel het faunabeheer in de provincie Gelderland naar een volgend niveau te tillen. Een van de onderdelen van dit doel is het beheersbaar krijgen van de populaties grote hoefdieren waaronder edelherten, wilde zwijnen en de standpopulatie grauwe ganzen

Faunabeheer is een complex werkgebied. Wetgeving op Europees, nationaal en decentraal niveau en een grote variëteit aan stakeholders en belangen. De provincie Gelderland, de grootste provincie van Nederland, heeft unieke natuurgebieden en fauna. Binnen het werkgebied van de FBE (de gehele provincie Gelderland exclusief Kroondomein Het Loo) zijn 46 Wildbeheereenheden (hierna te noemen: WBE's) actief.

De FBE vervult haar taken op basis van het provinciale beleid en het wettelijk kader. Vanuit dit wettelijk kader is de FBE, door de provincie Gelderland, aangewezen voor het planmatig coördineren van de uitvoering van het faunabeheer. Dit in nauwe samenwerking met de provincie.

De ontwikkelingen in de afgelopen jaren, gecombineerd met de complexiteit van het werkveld, hebben er mede toe geleid dat er een veelvoud aan documenten bestaat die de taken, doelen, organisatie van de FBE en de samenwerking met de provincie omschrijven. Documenten met zeer uitgebreide en veelal technische omschrijvingen. Goede coördinatie vereist overzicht. Vandaar dat de FBE in dit meerjarenplan, naast het omschrijven van de belangrijkste doelstellingen voor de jaren 2022-2027, geprobeerd heeft overzicht aan te brengen en doublures te voorkomen. Dit meerjarenplan is dan ook zo bondig mogelijk opgesteld, zonder onvolledig te zijn. De focus van dit plan ligt op de doelstellingen voor de jaren 2022-2027 en de daarvoor benodigde menskracht en financiële middelen. De overige relevante documenten zijn in de bijlagen vermeld of als link toegevoegd. Naar onze mening komt dit de helderheid en overzichtelijkheid van dit meerjarenplan ten goede.

1. FAUNABEHEEREENHEID GELDERLAND

De FBE coördineert de uitvoering van alle vormen van het faunabeheer in Gelderland. Ze regelt het evenwicht tussen de belangen van dieren, bewoners, toeristen en ondernemers door te werken aan schadebestrijding en beheer van dierenpopulaties. Statutair heeft de stichting tot doel om te functioneren als een door Gedeputeerde Staten (G.S.) van Gelderland erkende Faunabeheereenheid die effectief het faunabeheer, waaronder schadebestrijding en populatiebeheer, coördineert in de gehele provincie. Alle handelingen vinden plaats op basis van de door de FBE opgestelde en door G.S. goedgekeurde Faunabeheerplannen².

Faunabeheer valt hoofdzakelijk uiteen in twee delen welke afgeleid kunnen worden van de in de Wet Natuurbeheer (WnB zie 1.2) genoemde belangen. Het voorkomen van schade en populatiebeheer. Het voorkomen van schade is hierbij het hoofddoel. Het doden en/of wegnemen van dieren is niet het primaire doel of belang van de FBE. Faunabeheer gebeurt trapsgewijs middels een escalatieladder waarin de volgende stappen worden gevolgd:

1. **Geen actie** indien geen sprake van schade en/of geen dreiging van schade
2. **Onderzoeken of er andere bevredigende oplossingen zijn** om schade aan de in de wet genoemde belangen te voorkomen en te beperken
3. Wanneer schade niet voorkomen kan worden door **preventieve werende of verjagende maatregelen** of als de dreiging van schade toch (te) groot blijft, dan dient gekeken te worden naar de mogelijkheden die de jacht biedt
4. **Doden/wegnemen van dieren**

1.1 MISSIE & VISIE

Missie

De gezamenlijke missie van de FBE is op basis van vastgesteld provinciaal faunabeleid invulling geven aan verantwoord en professioneel uitgevoerd faunabeheer in Gelderland, belanghebbenden hierover adviseren en het bewaken van de balans tussen mens en dier, alsmede de verschillende wettelijke en maatschappelijke belangen omtrent faunabeheer.

Visie

Vanuit een maatschappelijke functie uitvoering geven aan transparant en verantwoord faunabeheer waar ruimte is voor de ontwikkeling op basis van monitoring en bescherming van belangen en waar alle actief betrokken partijen zorg dragen voor het behalen van de verschillende gezamenlijk opgestelde faunabeheerdoelstellingen.

1.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden, als vervanging van de Flora en faunawet. De Wnb zorgt voor de bescherming en het behoud van in het wild levende dier- en plantensoorten en vormt het kader voor het faunabeheer. De Wnb biedt de kaders voor het faunabeheer. Provinciale Staten en G.S. kunnen op onderdelen nader beleid formuleren. In deze Wet hebben faunabeheereenheden een belangrijke coördinerende rol in de uitvoering van het planmatige faunabeheer.

De Wnb bevat regels over het beheer van de omvang van de populaties van in het wild levende soorten, over bestrijding van dieren en planten die schade en overlast kunnen veroorzaken, over jacht en over middelen die in het kader van populatiebeheer en schadebestrijding kunnen worden ingezet³.

² <https://www.faunabeheereenheid.nl/gelderland/FBE-INFORMATIE/Faunabeheerplannen>

³ <https://www.faunabeheereenheid.nl/OVER-ONS/De-Wet>

In de Wnb dienen alle vormen van faunabeheer zoveel mogelijk planmatig en op elkaar afgestemd plaats te vinden met faunabeheerplannen van de FBE. In het bestuur van de FBE zijn naast de jachthouders ook maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd, die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren in de regio waartoe het werkgebied van de FBE behoort. Het wettelijk kader is opgesteld om op verantwoorde wijze te kunnen handelen in gevallen waarin belangen geschaad worden. Onder deze belangen worden verstaan 'schade aan landbouwgewassen en bossen door vraat- en wroetschade', 'de openbare veiligheid en volksgezondheid (waaronder verkeersveiligheid)'. Bij een hoge stand trekken wilde dieren steeds meer woonwijken in om voedsel te zoeken. Daarbij bestaat de kans op onder andere schade aan tuinen en het gevoel van verminderde veiligheid van burgers. Maar ook 'overlast' en 'veiligheid van het vliegverkeer' zijn belangen die door de Wet erkend worden als reden om in te grijpen in de beschermde status van inheemse soorten. Het verjagen van dieren is in veel gevallen toegestaan, maar levert niet altijd het gewenste effect. In die gevallen is het dus nodig dat aanvullende maatregelen worden ingezet. Dit kan niet zonder aanvullende toestemming. Deze toestemming kan in de vorm van een vrijstelling, ontheffing of opdracht worden verleend. Een en ander dient wel te worden onderbouwd met schadecijfers, die voor ieder belang weer anders worden uitgewerkt. Bij landbouwschade gaat het in de provincie Gelderland om ruim drie miljoen euro per jaar en bij verkeersveiligheid gaat het jaarlijks om zo'n 2.000 geregistreerde aanrijdingen.

Het streven met betrekking tot het ganzenbeheer van de FBE is om het zo in te richten dat schade veroorzaakt door ganzen veroorzaakt in de winterperiode voor meer dan 90% binnen door de provincie aangewezen rustgebieden plaatsvindt. In de zomerperiode zal het aantal ganzen, in afstemming met andere provincies, worden teruggedrongen tot de landelijk afgesproken aantallen.

Doel van de meer planmatige aanpak binnen de Wnb is het inzicht in de soorten en effecten van alle aspecten van het faunabeheer te verbeteren. De Wnb zal naar verwachting in 2022 worden vervangen door de Omgevingswet. Voor de werkzaamheden van de FBE zal deze vervanging naar verwachting slechts beperkte invloed hebben, aangezien de Wet beleidsarm overgaat.

1.3 SAMENWERKING PROVINCIE GELDERLAND

In 2014 hebben de provincie en de FBE gezamenlijk overleg gevoerd over de taken, rollen en verantwoordelijkheden van het Faunabeheer. Dit heeft geresulteerd in een uitgebreid document 'Resultaten project: rollen, taken en verantwoordelijkheden Faunabeheer d.d. december 2014'.⁴ In het uitvoeringskader Fauna Gelderland d.d. 5 februari 2019⁵, zijn de taken, rollen en verantwoordelijkheden van de FBE inclusief gewenste ontwikkelingen in de FBE-organisatie verder aangescherpt en waar nodig geactualiseerd. De in deze documenten beschreven taakverdeling vormt nog steeds het kader voor de samenwerking tussen provincie en de FBE.

Rollen, taken, verantwoordelijkheden in de uitvoering van het faunabeheer

Faunabeleid is onderdeel van natuurbeleid, waarbij de nadruk vooral ligt op het ingrijpen bij de diersoorten die in Gelderland succesvol zijn. Faunabeleid wordt ingezet om doelen te helpen bereiken ter voorkoming en bestrijding van schade en overlast, of om populaties te reguleren. De provincie Gelderland is bevoegd gezag voor het vaststellen van verordeningen met daarin opgenomen de provinciale vrijstellingen (art.3.15 en 3.16Wnb), en het verlenen van beschikkingen voor ontheffingen (art. 3.17 Wnb) en opdrachten (art. 3.18 en 3.19Wnb). Het kunnen uitvoeren van de verordening (Provinciale vrijstelling) en het afgeven van deze beschikkingen gebeurt op basis van door Gedeputeerde Staten goedgekeurde faunabeheerplannen. De FBE is houder van deze beschikkingen en draagt daarmee een gedeelde verantwoordelijkheid met de wildbeheereenheden (WBE's) en de uitvoerders. Er is ook sprake van een financiële relatie (opdrachtgever-opdrachtnemer) aangezien de FBE voor financiering is aangewezen op de provincie.

⁴ <https://www.faunabeheereenheid.nl/LinkClick.aspx?fileticket=I2tleVRwmLo%3D&portalid=10> • Bijlage 2

⁵ https:// Gelderland.stateninformatie.nl/document/7301961/1/Bijlage_Uitvoeringskader_Fauna_Gelderland • Bijlage 3

Gedeputeerde Staten (G.S.) zijn als bestuurslaag politiek verantwoordelijk voor het faunabeleid en zijn hier ook voor de burger op basis van bezwaar en beroep op aanspreekbaar. G.S. hechten veel belang aan uitvoering van het faunabeleid op correcte wijze. Dit belang, samen met de wettelijk erkende status en taak van de FBE vormen de grondslag van de financiële ondersteuning van de FBE door de provincie. Bovendien is het landelijk gebruikelijk dat de FBE's (vrijwel) volledig gefinancierd worden door provincies. De provincie zet in op een samenhangende en planmatige aanpak van het faunabeheer. Voor deze samenhangende aanpak zijn Faunabeheerplannen (opgesteld door de FBE) essentieel. Het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht worden overeenkomstig het faunabeheerplan uitgevoerd en beheerd. Faunabeheerplannen worden voor een periode van zes jaar opgesteld. Elk Faunabeheerplan, opgesteld door de FBE, bestaat uit twee delen. Het eerste 'Algemene deel' is een vast onderdeel van ieder faunabeheerplan dat aan G.S. wordt aangeboden. Indien nodig kan dit algemene deel bijgesteld worden op basis van eventuele nieuwe ontwikkelingen. Het algemene deel van het Faunabeheerplan blijft dus actueel en beweegt mee met de ontwikkelingen op het gebied van de fauna, maar ook op beleidsgebied. Het tweede deel is specifiek opgesteld per diersoort. Deze deelplannen hebben een looptijd van 6 jaar, maar de deelplannen kunnen verschillende ingangsdata hebben. Alle Faunabeheerplannen zijn te vinden op de website van de FBE⁶.

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste taken, rollen en verantwoordelijkheden van de provincie en de FBE Gelderland.

Provincie:

- **Faunabeheer.** De provincie is politiek en beleidsmatig verantwoordelijk voor het faunabeleid. Provinciale Staten stellen de kaders voor het provinciale beleid vast. Op basis van dit beleid stelt de FBE het faunabeheerplan op en stelt het bestuur van de FBE het plan vast waarna het faunabeheerplan wordt aangeboden aan G.S. Na beoordeling op volledigheid en de beleidsuitgangspunten keurt G.S. het plan goed voor een periode van zes jaar. Het faunabeheerplan (algemene deel), evenals de diverse deelplannen per diersoort. Daarnaast bewaakt de provincie instandhouding van de soorten, toetst op hoofdlijnen of de afweging van belangen in het faunabeheer correct heeft plaatsgevonden en heeft haar aandeel in toezicht en handhaving op de voorschriften van de ontheffingen.
- **Faunabeleid.** Ontwikkelen en opstellen van provinciaal faunabeleid en richtlijnen voor uitvoering op basis van het wettelijk kader wat is vastgelegd in de Wnb (en vanaf 2022 in de Omgevingswet). Tevens evaluatie en monitoring van het faunabeleid.
- **Schadebestrijding.** De provincie is volledig verantwoordelijk voor de tegemoetkoming in de faunaschade, Bij12 (voorheen faunafonds) unit faunazaken voert het werk namens de provincies uit.
- **Communicatie.** De provincie/G.S. communiceren proactief over het provinciale faunabeleid.
- **Financiering.** G.S. stellen middelen beschikbaar voor onderzoek, tegemoetkoming faunaschade en organisatie (FBE).

FBE Gelderland, wettelijke basistaken:

- **Coördinatie.** De hoofdtaak van de FBE is het coördineren van de uitvoering van het faunabeheer, waaronder schadebestrijding en populatiebeheer, in heel Gelderland. De feitelijke organisatie en uitvoering van het faunabeheer gebeurt door jagers verenigd in 46 WBE's.
- **Opstellen faunabeheerplannen.** De FBE stelt faunabeheerplannen op. Deze plannen zijn gericht op het duurzame beheer van diersoorten waarvan, met het oog op de belangen van de wet, ten minste een duurzaam beheer kan worden gevoerd. Een faunabeheerplan dient bovendien in de praktijk ter onderbouwing van de aanvraag om een ontheffing en wordt daarom in principe gelijktijdig ingediend met deze aanvraag.

⁶ <https://www.faunabeheereenheid.nl/gelderland/PUBLICATIES>

- **Belangenbehartiging.** De FBE verenigt de diverse belangen binnen haar werkgebied. Doordat deze belangen behartigd worden, kan een meer gedragen en planmatiger faunabeheer ontstaan. Vanuit deze rol stimuleert de FBE ook uitwisseling van kennis en standpunten.
- **Afstemming.** De FBE stemt af met diverse partijen en/of belanghebbenden. Bijvoorbeeld met andere FBE's in Nederland, of met Bij12 (voorheen faunafonds) over de werking van preventieve maatregelen en het effect van afschot op de omvang van schade en of er verbetermogelijkheden zijn.
- **Communicatie en informatie.** De FBE communiceert over de uitvoering van de faunabeheerplannen en over de resultaten van het jaarverslag met de WBE's in haar werkgebied en met haar stakeholders.
- **Verslaglegging.** De FBE brengt jaarlijks verslag uit over de uitvoering van de faunabeheerplannen aan G.S. Dit betreft zowel inhoudelijke als financiële verantwoording.
- **Bewaken.** De FBE bewaakt onderling gemaakte afspraken over de uitvoering. Zij kan haar deelnemers aanspreken op inzet van aangesloten jachthouders met betrekking tot uitvoer van schadebestrijding en beheer, verleende machtigingen intrekken en bemiddelen in geschillen. De FBE heeft echter geen doorzettingsmacht.
- **Organiseren.** De Faunabeheereenheid coördineert de tellingen van de in het wild levende dieren conform door het bestuur van de FBE vastgestelde telprotocollen.
- **Monitoren.** De FBE houdt een actueel register bij van WBE's als bedoeld in artikel 3.14, eerste lid Wnb, alsmede de begrenzing van de WBE's die in het werkgebied van de FBE werkzaam zijn. Verder monitort de FBE nog diverse zaken waaronder het (laten) tellen van populaties en het bijhouden van schadeontwikkeling waardoor overzicht en inzicht ontstaat.
- **Loketfunctie.** De FBE is het eerste aanspreekpunt voor faunavraagstukken in relatie tot de in de Wet genoemde belangen. Deze loketfunctie is niet in de Wnb opgenomen. Toch vloeit deze functie wel uit de Wnb voort en wordt tot een van de wettelijke taken van de FBE gerekend. Deze functie is met name gericht op faunabeheerders en zij die schade ondervinden. Verzoeken voor machtigingen (planmatig) of ontheffingen (incidenteel) worden bij de FBE ingediend. De FBE zorgt voor informatievoorziening en het eventueel doorgeleiden van de aanvraag voor individuele ontheffing of de gestelde vraag naar de provincie. De FBE koppelt vervolgens terug in afstemming met de communicatieafdelingen en vertegenwoordigers van de diverse partijen binnen de FBE.

Naast bovengenoemde wettelijke basistaken, heeft de FBE nog de volgende aanvullende, zogenaamde plus taken:

- **Adviseren:** De adviestaak van de FBE is onder andere vastgelegd in het uitvoeringskader Fauna van 5 februari 2019. De FBE adviseert vanuit de uitvoering bij het opstellen, evalueren en monitoren van provinciaal beleid op het gebied van faunabeheer. Vanuit haar deskundigenrol kan de FBE de provincie tevens gevraagd en ongevraagd advies geven.
- **Projecten.** De FBE voert innovatieve projecten uit. Bijvoorbeeld pilotprojecten over nieuwe telmethodiek of graasdrukmonitoring
- **Ondersteunen.** De FBE kan zowel de provincie als partners in de sector, indien gewenst, praktisch ondersteunen
- **Onderzoek.** In samenwerking met bijvoorbeeld de Wageningen Universiteit is de FBE partner in diverse onderzoeken.

Wettelijke basistaak Wildbeheereenheden (WBE's):

- **Organisatie en uitvoering faunabeheer.** Iedere WBE heeft een eigen werkgebied van minimaal 5000 ha. De WBE's beschikken over uitgebreide gebiedskennis, hebben ruime ervaring in het faunabeheer en hebben overzicht wat er in hun werkgebied precies speelt. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor grondgebruikers en burgers en ondersteunen hen bij het voorkomen van faunaschade en het beheren van populaties in het wild levende dieren. Ook verzamelen ze afschot- en telgegevens van een groot aantal diersoorten.

1.4 SAMENWERKING OVERIGE PARTNERS

Om invulling te kunnen geven aan de wettelijke basistaken van de FBE, is samenwerking en afstemming met diverse partijen essentieel. Het netwerk is breed en divers en bestaat onder andere uit de volgende partijen:

- **De samenwerkende faunabeheereenheden in Nederland.** De onderlinge samenwerking is goed en mede noodzakelijk omdat leefgebieden provinciegrensoverschrijdend zijn. De samenwerking komt mede tot uiting in de landelijke website www.faunabeheereenheid.nl, het centrale communicatieplatform van alle provinciale FBE's. Tussen de FBE-secretarissen is ieder kwartaal overleg en tussen de FBE-voorzitters 1 of 2 keer per jaar.
- **BIJ12 Faunazaken** BIJ12 houdt zich bezig met taken op het gebied van faunaschade door natuurlijk in het wild levende beschermde dieren. Zij reiken handvatten aan om faunaschade te voorkomen en te bestrijden. Als dat niet (meer) mogelijk is, kunnen agrariërs in bepaalde gevallen bij BIJ12 terecht voor een tegemoetkoming in de schade. www.bij12.nl
- **De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) en het Dutch Wildlife Health Center (DWHC).** Met deze organisaties vindt afstemming plaats over de wijze van registratie van gerealiseerd afschot, controle op gezondheid van het dier en registratie voor verdere benutting in de voedselketen.
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).** Met het ministerie van LNV vindt afstemming plaats over diverse relevante ontwikkelingen. Daarnaast levert de FBE gegevens over de ontwikkelingen van het faunabeheer wanneer daar vanuit het ministerie vraag naar is. Bijvoorbeeld als gevolg van Kamervragen of ten behoeve van preventie als onderdeel van dierziektebestrijding zoals bij Afrikaanse varkenspest.
- **Wageningen Universiteit.** Samen met de Wageningen Universiteit worden er verschillende onderzoeken uitgevoerd in relatie tot beheer en mogelijke dierziekten. Een voorbeeld hiervan is het Graasdrukmonitoringsonderzoek.

Naast bovengenoemde belangrijkste partners werkt de FBE met nog met diverse andere organisaties samen⁷.

⁷ <https://www.faunabeheereenheid.nl/gelderland/PARTNERS>

2. EVALUATIE FBE 2020

2.1 OVERZICHT ONTWIKKELING ORGANISATIE

De afgelopen jaren heeft de FBE diverse ontwikkelingen ingezet en een grote professionaliseringslag gemaakt. De FBE bestaat als organisatie in haar huidige vorm sinds 1 januari 2013. In de periode 2013 tot 2016 is onder andere gewerkt aan de omvorming en opbouw van de samengevoegde faunabeheereenheden; Oost-Gelderland, Rivierenland en Veluwe tot één FBE Gelderland. Op 1 januari 2017 is de Wnb van kracht geworden. Deze Wet heeft de FBE meer verantwoordelijkheden gegeven. Op basis van deze ervaringen tot en met 2016 en kijkend naar de nieuwe Wet is in 2016 een nieuwe visie opgesteld en vertaald naar benodigde menskracht en middelen.

In de periode 2016-2021 is hierop voortgebouwd. De FBE heeft zich verder ontwikkeld als professionele organisatie inclusief werkgeverschap. Gestart is met drie medewerkers in loondienst. De ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, de daarmee samenhangende uitbreiding van het takenpakket, de bestuurlijke invulling en de ontwikkelingen van soorten heeft ertoe geleid dat het werkvolume van de FBE de afgelopen jaren is toegenomen.

De FBE blijft de komende jaren streven naar verdere professionalisering.

2.2 UITKOMSTEN EVALUATIE

Om het streven tot verdere professionalisering kracht bij te zetten is in augustus 2020 een evaluatie uitgevoerd door Janneke Snijder-Hazelhoff. Deze evaluatie omvatte de volgende twee aspecten:

1. Het functioneren van de FBE, met name gericht op de effectiviteit van het bereiken van de doelstellingen
2. De bestuursstructuur van de FBE. Het functioneren van het bestuur en de uitvoeringsorganisatie

De belangrijkste uitkomsten, adviezen en conclusies van dit onderzoek zijn:

- De Faunabeheerplannen worden goed uitgevoerd met ecologische onderbouwing. Ook het verstrekken van de ontheffingen wordt op correcte wijze uitgevoerd
- De FBE coördineert de uitvoering. Bij de daadwerkelijke uitvoering zijn alle betrokken organisaties aan zet. De wijze van uitvoering en juistheid van de uitvoering verschilt per organisatie. Het resultaat hiervan is dat niet alle doelstellingen voor afschot worden gehaald, met meer risico's voor verkeersveiligheid en schade aan flora, fauna en landbouw. De FBE heeft echter geen doorzettingsmacht om hierop in te grijpen
- Geadviseerd wordt een nieuwe bestuursstructuur in te stellen met een nieuw DB en AB
- Geadviseerd wordt vanuit elke geleding (natuurorganisaties, jagers, landbouw, grondeigenaren) een bestuurslid af te vaardigen in een nieuw te vormen DB
- Geadviseerd wordt een nieuwe onafhankelijk voorzitter aan te trekken die niet uit één van de geledingen komt. Gezamenlijk vormen zij het DB. Het DB zorgt samen met het secretariaat voor alle lopende zaken en bereidt ook de agenda met het AB voor
- Geadviseerd wordt om de uitvoering van de werkzaamheden en daarmee de grootte van de staf nog eens goed tegen het licht te houden, dit in relatie met het vele uitvoerende werk dat op vrijwillige basis wordt gedaan
- Het FBE-bestuur blijft bestaan uit 3 leden vanuit de 4 geledingen (LTO, Jagers, Natuurorganisaties en Grondbezit), plus een afgevaardigde vanuit de Dierenbescherming, VNG en Rijksvastgoed
- De adviseur grofwild blijft adviseur van de FBE. Deze adviseur is extern ingehuurd en maakt geen deel uit van het bestuur en het bureau
- Het gehele DB voert ook het halfjaarlijkse overleg met de provincie en koppelt daarover terug naar het AB
- Aanbevolen wordt om minstens 1 keer per jaar de provincie (ambtelijk) uit te nodigen om met het AB in gesprek te gaan

- Valkuil is dat er (te) veel tijd aan allerlei overleggen wordt besteed. Elke geleding dient overleg met zijn/ haar eigen achterban te hebben.

Naar aanleiding van bovengenoemde uitkomsten heeft de FBE alvast de volgende acties ingezet:

- Om toe te werken naar een slagvaardigere bestuurlijke kern is een nieuw DB aangesteld. Dit DB komt elke drie tot vier weken bijeen ter bespreking van alle lopende zaken, om nieuwe beleidszaken door te spreken en voor te bereiden voor doorgeleiding naar het AB. Daarnaast bereidt het DB de agenda voor het AB voor in gezamenlijkheid met het secretariaat. Het voltallige AB komt vier tot vijf keer per jaar bijeen
- Er is een nieuwe onafhankelijk voorzitter aangesteld per 1-3-2021, Pauline Krikke⁸. Deze onafhankelijk voorzitter maakt tevens onderdeel uit van het DB
- Het DB heeft, met het oog op de periode 2022-2027, de uitvoering van de werkzaamheden en de grootte van de staf nog eens kritisch tegen het licht gehouden om te bepalen hoeveel fte nodig is om de komende jaren haar taken goed te kunnen uitvoeren.

⁸ <https://www.faunabeheereenheid.nl/gelderland/NIEUWS/ArticleID/20949/PAULINE-KRIKKE-NIEUWE-VOORZITTER-FAUNABEHEEREENHEID-GELDERLAND>

faunabeheerseenheid
GELDERLAND

3. MEERJARENPLAN 2022-2027

Zoals in de evaluatie in 2020 terecht werd geconstateerd, is de FBE qua werkzaamheden zeer complex door onder andere de verschillende stakeholders, belangen en het grote scala aan diersoorten en bijbehorende aantallen. Het bestuur van de FBE heeft een naar verhouding groot aantal verschillende statutaire partners. Dit kan nadelig werken op in het bereiken van commitment, maar levert tegelijkertijd breed draagvlak op voor (het naleven van) de overeengekomen afspraken. Bovendien kunnen door deze samenstelling zorgvuldig afgewogen keuzes worden gemaakt. Binnen het faunabeheer zijn immers vele aspecten en nuances aanwezig. Bijvoorbeeld de maatschappelijke balans, maar ook de ecologische en economische balans.

Voor de provincie als beleidsmaker is het van belang dat de coördinatie van de uitvoering van het Faunabeheer professioneel wordt uitgevoerd en de verschillende vrijwilligersorganisaties worden betrokken. Daarnaast is het belangrijk dat besluitvorming plaatsvindt op basis van consensus binnen een brede bestuursamenstelling waarbinnen de verschillende belangen goed worden afgewogen.

In dit deel van het meerjarenplan zal worden ingegaan op de werkzaamheden van de FBE voor de jaren 2022-2027. Hierbij worden accenten en doelstellingen in de werkzaamheden benoemd. De reeds ingezette koers en de bestaande afspraken met de provincie blijven de basis vormen voor de komende jaren. Vervolgens zal uiteengezet worden welke capaciteit (fte) en financiële middelen nodig zijn om als FBE-organisatie haar wettelijke basistaken maar ook haar rol als werkgever te kunnen blijven vervullen. Naast de provincie hebben de uitvoerders van het faunabeheer er immers alle belang bij dat zij op deskundige wijze worden geïnformeerd en gefaciliteerd met onder andere kwalitatief goede faunabeheerplannen.

De afgelopen jaren zijn er, binnen de FBE-organisatie, al grote stappen gezet in de professionalisering van zowel de organisatie, het faunabeheer in brede zin als het verbeteren van het inzicht. Zo is er een brede en evenwichtige bestuursamenstelling en is er een basis gelegd voor een professioneel functionerend bureau. Ook zijn de communicatie en digitale dienstverlening verbeterd.

In dit meerjarenplan van de FBE Gelderland 2022-2027 staat het **optimaliseren van draagvlak** centraal. Draagvlak is essentieel voor een effectieve coördinatie van de uitvoering van het faunabeleid. In alle wettelijke basistaken van de FBE is draagvlak het sleutelwoord. Waar draagvlak is, is (meer) bereidheid. Bereidheid tot luisteren, het begrijpen van andere standpunten. Maar ook bereidheid om zich in te zetten de gemaakte afspraken in de faunabeheerplannen na te komen en de gestelde doelen te bereiken. Niet alleen inzet van iedere partij afzonderlijk maar vooral ook gezamenlijke inzet voor de planmatige uitvoering van het faunabeheer in Gelderland.

De FBE heeft geen doorzettingsmacht en kan zowel samenwerking als naleving van afspraken en/of doelstanden niet afdwingen. Toch wil de FBE uitdragen dat goede samenwerking op alle niveaus noodzakelijk en niet vrijblijvend is. De FBE streeft hierbij naar een gevoelde verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. Door de centrale rol van de FBE in het netwerk van faunabeheer is het realiseren van optimaal draagvlak bij uitstek een doelstelling voor de FBE de komende jaren. Het is een belangrijke randvoorwaarde voor het succesvol coördineren van het faunabeheer en het behalen van de beleidsdoelen.

3.1 BELANGRIJKSTE ACCENTEN EN DOELSTELLINGEN 2022-2027

Naast de reguliere dagelijkse werkzaamheden die horen bij de coördinatie van de uitvoering van het faunabeleid in de provincie Gelderland, zal de FBE de volgende acties ondernemen om optimalisering van het draagvlak te bereiken:

- Meer inzet op verbreding van het draagvlak. In dit meerjarenplan wil de FBE in dit kader twee groepen expliciet benoemen: de grondeigenaren in hun rol van grondgebruiker en de WBE's. Het draagvlak onder grondeigenaren vormt een belangrijke basis voor succesvol faunabeheer. Zij bepalen immers wat wel en niet mag op hun grond. De FBE wil de komende jaren inzetten op het vergroten van kennis, bewustzijn en verantwoordelijkheidsgevoel onder grondeigenaren. Door dit goed te borgen, kan de uitvoering door de WBE's beter verlopen, waardoor de FBE weer effectiever kan coördineren. Er is nog veel winst te behalen in de samenwerking en samenhang tussen grondeigenaren, WBE's en de FBE.
De tweede groep waar de FBE zich de komende jaren op wil richten met betrekking tot draagvlakverbreding zijn de uitvoerders, verenigd in de WBE's. De inzet van de vele gedreven uitvoerders die met lokale gebiedskennis het beleid op professionele wijze tot uitvoering brengen is essentieel. Dit menselijk kapitaal vormt de basis, dat was zo en dat blijft zo. Het is daarom belangrijk dat de contacten met de samenwerkingsverbanden in de regio's gewaarborgd blijven, of zelfs worden versterkt. Het (mede)organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten met WBE's is daarom één van de taken voor de FBE. De FBE zal de uitkomsten van het project 'Toekomstgerichte WBE's', zodra deze bekend zijn, met interesse bekijken. Vervolgens zal in het DB besproken en eventueel daarna in het AB bepaald worden of deze uitkomsten (geheel of gedeeltelijk) meegenomen zullen worden in de jaren 2022-2027.
- Door de COVID-19 uitbraak in 2020 is meer gewerkt met digitale bijeenkomsten. Deze FBE digitale inloopsprekuren bieden de WBE besturen de mogelijkheid op laagdrempelige wijze invulling te geven aan de vraag over voorlichting van bepaalde onderwerpen. Onderwerpen die in deze spreekuren langskomen ondersteunen het verbeteren van kennis van de gemotiveerde vrijwilligers die voor wildbeheereenheden actief zijn. Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder andere het verbeteren van de administratie in het faunaregistratiesysteem, reeënbeheer en het uitvoeren van de op basis van de omgevingsverordening verplichte telplannen.
- Om aansluiting met de stakeholders te waarborgen zal de FBE meer inzetten op communicatie. Doel is meer inzicht in ontwikkelingen en standpunten om zo de doelstellingen in het Faunabeheer voor de komende jaren in overleg met de provincie zo nodig bij te stellen. Inzet is realistisch, maar niet minder ambitieus.
Deze focus op contact met stakeholders van de FBE zorgt ervoor dat eventuele knelpunten eerder kunnen worden gesignaleerd en mogelijk opgelost door middel van het bereiken van consensus. Hierdoor kan de FBE de provincie tijdig informeren over relevante ontwikkelingen.
- FBE is voornemens om per jaar minimaal één themabijeenkomst te organiseren. Hier kunnen diverse onderwerpen aan bod komen, denk aan biodiversiteit. Maar ook kunnen standpunten worden uitgewisseld, nieuwe ontwikkelingen worden besproken en voorbereid en het netwerk worden versterkt.
- Naast themabijeenkomsten met het netwerk, zal de FBE de komende jaren intern (binnen het DB) diverse strategische sessies organiseren. De uitkomsten van deze sessies zullen zorgen voor nadere invulling van dit meerjarenplan per jaar.
- Zoals eerdergenoemd heeft de FBE de afgelopen jaren al de nodige stappen gezet in professionalisering van haar organisatie. De komende jaren zal de FBE deze ingezette koers continueren. Binnen de interne organisatie zal verder toegewerkt worden naar een klein, maar slagvaardig en complementair team inclusief een professioneel functionerend bureau. Extern zijn niet alleen de eerdergenoemde partners waaronder grondeigenaren en uitvoerders belangrijk, maar ook de vrijwilligers. Bij een professionele organisatie hoort een professionele aanpak richting de vrijwilligers. De FBE streeft de komende jaren naar heldere afspraken en vergoedingen met en voor vrijwilligers.

Vrijwilligerswerk is immers vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Dit brengt verantwoordelijkheden met zich mee, zowel voor de vrijwilligers als voor de organisatie. De FBE wil aan haar kant zorgdragen voor professionele borging van vrijwilligers binnen haar organisatie.

Communicatie

- Het is de taak van de FBE om als zichtbare en aanspreekbare organisatie te functioneren richting haar stakeholders. Daarbij hoort een gedegen communicatie ter versterking en verbreding van het draagvlak. In de basis bestaat deze uit informatievoorziening waarmee partners laagdrempelig, snel en volledig kunnen worden bereikt. Een goede website en actuele berichtgeving in (digitale) nieuwsbrieven zijn daarvoor de belangrijkste instrumenten. Bij laagdrempelige bereikbaarheid hoort ook het vertrouwen dat is ontstaan door een snelle reactie op post en e-mails evenals goede telefonische bereikbaarheid.
- De FBE streeft ernaar om met vanaf 2022 een keer per kwartaal een nieuwsbrief te verspreiden onder haar stakeholders, inclusief de provincie. Aan het begin van elk jaar zal een communicatiekalender worden opgesteld. De FBE-nieuwsbrief zal een update en een actueel beeld geven van de beheerzaken op dat moment.
- Goede communicatie kan ook helpen bij het creëren van begrip over de uitvoeringspraktijk. Omdat de FBE in eerste instantie een uitvoeringsdoelstelling heeft wil ze in haar communicatie benadrukken dat ze de coördinerende organisatie is voor het faunabeleid van de provincie. Daarbij hoort uitleg over de achtergronden van faunabeheer en het transparant aangeven wie waarvoor verantwoordelijk is. Beleidsgevoelige zaken, niet-uitvoering gerelateerde zaken en algemene communicatie richting breed publiek worden doorgeleid naar de provincie. Uiteraard in goed overleg en zo nodig voorzien van advies. Hierover vindt regelmatig afstemming plaats, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

3.2 ORGANISATIE

Onafhankelijk voorzitter

De onafhankelijk voorzitter speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de FBE 2022-2027 en in haar doelstelling het draagvlak te optimaliseren. Van de onafhankelijk voorzitter wordt verwacht de FBE extern te vertegenwoordigen. De voorzitter kan een verbindende rol spelen en zorgen voor wederzijds begrip in elkaars standpunten met als doel om consensus en bereidheid tot samenwerking te bereiken.

Bestuur

De FBE heeft een breed samengesteld bestuur. In het bestuur werken jachthouders, grondeigenaren, grondgebruikers en maatschappelijke organisaties samen om het faunabeheer in Gelderland op een evenwichtige en planmatige manier vorm te geven. De FBE is een onafhankelijke stichting. Het Algemeen Bestuur wordt onder leiding van onafhankelijk voorzitter Pauline Krikke gevormd door:

- Drie personen namens de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO)
- Drie personen namens de Federatie Particulier Grondbezit (FPG)
- Drie personen namens de Jagersvereniging, de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG) en de Vereniging Wildbeheer Veluwe (VWV)
- Drie personen namens de terrein beherende organisaties Geldersch Landschap en Kasteelen, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer
- Twee personen namens de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijksvastgoedbedrijf
- Eén persoon namens de Dierenbescherming

Het Dagelijks Bestuur bestaat naast de onafhankelijk voorzitter uit vier personen. Elk bestuurslid vertegenwoordigt één van de geledingen landbouw, terrein beherende organisaties, particulier grondbezit en jacht.

FBE-bureau

Het FBE-bureau staat ter ondersteuning van het bestuur, de WBE's, de individuele jacht(akte)houders en grondgebruikers van Gelderland. De medewerkers van het FBE-bureau werken binnen de gemaakte afspraken van het bestuur.

Sinds 1 juni 2020 beschikt de FBE over een nieuwe kantoorruimte waar goede voorzieningen zijn. Er is mogelijkheid voor vijf vaste werkplekken en er is voldoende vergaderruimte.

faunabeheereenheid
GELDERLAND

4. FINANCIËLE ONDERBOUWING

Per 1 januari 2022 heeft de FBE hernieuwde financiële borging nodig voor de continuering van uitvoering van haar taken. Het budget moet dekkend zijn om alle taken goed te kunnen uitvoeren. De FBE maakt hierbij een duidelijk onderscheid tussen haar wettelijke basistaken en overige activiteiten, de zogenaamde plustaken. Het in dit meerjarenplan aangevraagde (jaarlijkse) budget voor 2022-2027 betreft de wettelijke basistaken, niet de plustaken.

In deze financiële onderbouwing wordt het aangevraagde budget op hoofdlijnen toegelicht, waaronder de benodigde personele capaciteit. Voor de volledigheid is het document: 'Financiële doorkijk 2022-2027'⁹ als bijlage bijgevoegd. In de begroting voor de komende jaren is eveneens een budget opgenomen voor de vrijwilligersvergoedingen van de WBE's. Zoals eerder in dit meerjarenplan benoemd, wil de FBE als professionele organisatie haar verantwoordelijkheid nemen richting de vrijwilligers. Tot nu toe ontvingen WBE's daartoe jaarlijks een basale bijdrage van € 600 (post "WBE/monitoring")¹⁰. Uit het nog lopende project "Toekomst bestendige WBE's" blijkt nadrukkelijk een grote behoefte aan secretariële ondersteuning om te kunnen blijven voldoen aan de door FBE gestelde eisen voor uitvoering van de tellingen, toewijzen van en rapporteren over afschot alsmede het rapporteren van belemmeringen bij de uitvoering. In de financiële doorkijk welke in de bijlage is opgenomen, is een beperkt voorschot genomen op verhoging van deze vergoeding (tot gem. € 1.000). Na afronding van dit project zal een voorstel worden gedaan over een structurele invulling daarvan.

Jaarlijks rapporteert de Faunabeheereenheid ondersteund door een accountantsverklaring over de door haar gedane uitgaven. De gevoerde administratie wordt jaarlijks door Accon accountants gecontroleerd.

Er is, mede naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie 2020, gekozen door te gaan met een breed AB. Ondanks de omvang en complexiteit, is het van belang voor het draagvlak en consensus om deze partijen aan boord te hebben en te houden. Inmiddels is het DB gestart onder leiding van de onafhankelijk voorzitter. Deze nieuwe bestuurssituatie heeft geleid tot een passende vergoedingsregeling.

Naast de nieuwe bestuurssituatie is de benodigde capaciteit van de FBE de afgelopen periode kritisch tegen het licht gehouden. Gekeken is welke capaciteit nodig is om het werkvolume van de FBE op te kunnen vangen. Om de (wettelijke basis) taken van de FBE goed uit te kunnen voeren en de komende jaren aan de slag te kunnen met de uitdagingen zoals beschreven in dit meerjarenplan is een vaste bezetting van 3.5 fte de komende jaren nodig. Deze 3.5 fte zal verdeeld worden onder de volgende functies:

- Secretaris
- Bureau Manager
- Ecologisch Medewerker
- Technisch Medewerker

De exacte invulling en urenverdeling van deze functies is nog nader te bepalen door de FBE.

De adviseur/coördinator grofwild die genoemd wordt in de begroting is overigens geen onderdeel van dit vaste kernteam van 3.5 fte, maar een extern ingehuurde adviseur. Voor overige eventuele pieken of aanvullende werkzaamheden maakt de FBE gebruik van (incidentele) externe inhuur.

⁹ Bijlage 4 Financiële doorkijk 2022-2027

¹⁰ Bijlage 4 Financiële doorkijk 2022-2027

4.1 OMVANG EN BORGING BIJDRAGE PROVINCIE

Op basis van de hiervoor toegelichte uitgangspunten en de uitgebreidere toelichting in het document 'Financiële doorkijk 2022-2027' (Bijlage 4) behorend bij dit meerjarenplan komt de benodigde en aangevraagde jaarlijkse bijdrage van de provincie voor de wettelijke basistaken van de FBE uit op **€ 530.000** voor de komende zes jaar.

Voor borging en verantwoording van de jaarlijkse bijdrage wordt voorgesteld de financiële werkwijze zoals toegepast in de periode 2016-2021 te continueren. De uitgangspunten van deze werkwijze zijn:

- Reservering in de meerjarenbegroting van de provincie (met jaarlijkse indexering op basis prijspeil sept. 2021)
- Een reeds opgebouwde reserve wordt aangehouden om de werkgeversrisico's te kunnen afdekken.
- Jaarlijks in januari zal de FBE een offerte uitbrengen waarna de provincie een opdrachtbevestiging kan verstrekken en een voorschot van 80% op basis van de begroting van het lopende jaar kan voldoen.
- Jaarlijks in augustus op basis van een tijdig aangeleverde jaarrekening en inhoudelijke rapportage kan de resterende 20% van het voorgaande jaar door de provincie worden overgemaakt.

Met bovenstaande werkwijze wordt zowel de continuïteit als de liquiditeit van de FBE geborgd.

BIJLAGEN

5. BIJLAGEN

- BIJLAGE 1:** BEDRIJFSPLAN FBE GELDERLAND 2016-2021
Zie voor bijlage 1 [deze link](#)
- BIJLAGE 2:** 'RESULTATEN PROJECT: ROLLEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN FAUNABEHEER' D.D. DECEMBER 2014
Zie voor bijlage 2 [deze link](#)
- BIJLAGE 3:** UITVOERINGSKADER FAUNA GELDERLAND D.D. 5 FEBRUARI 2019
Zie voor bijlage 3 [deze link](#)
- BIJLAGE 4:** FINANCIËLE DOORKIJK 2022-2027
Zie volgende pagina

Inleiding

In de loop van 2015 zijn ter wille van de continuïteit van de FBE-organisatie met de Provincie afspraken gemaakt voor een meerjarige financiering voor de periode 2016-2021 d.m.v. "opdrachtverlening". Daarbij werd tevens besloten om medewerkers een vaste aanstelling bij de FBE te geven. Om te kunnen voldoen aan goed werkgeverschap werd de FBE in staat gesteld om een daarop passende reserve op te bouwen.

Het Stichtingsvermogen bedroeg ultimo 2015 ca € 10.000 negatief.

De jaarcijfers 2019/2020 en begroting 2021 zijn aan het einde van deze bijlage weergegeven als financieel vertrekpunt voor de doorkijk naar 2022 (e.v. jaren).

Vervolgens zijn (voorgnomen) besluiten op basis van de uitkomsten van de recente bestuurlijke evaluatie en de ambities zoals aangegeven in het meerjarenplan vertaald naar de financiële consequenties daarvan, weergegeven in de kolom "2022 doorkijk".

Afsluiting 2020

De jaarrekening 2020 is in concept gereed en wordt op 28 juni a.s. voorgelegd aan AB ter vaststelling. Met stringent financieel beheer is in vijf jaar tijd de reserve voor het werkgeverschap opgebouwd tot ca € 188.000 en daarmee volgens de accountant op een niveau zoals gebruikelijk voor verenigingen en stichtingen van deze omvang.

Met de accountant zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze van verantwoording van meerjarige projecten namens Provincie binnen de FBE jaarrekening. In de jaarrekening 2019 waren deze niet correct opgenomen waardoor een vertekend beeld ontstond over de omvang van het Stichtingsvermogen (ca € 29.000 te hoog). In de jaarrekening 2020 is dit gecorrigeerd en wordt de omvang van het Stichtingsvermogen met het bedrag van ca € 188.000 juist weergegeven.

Begroting 2021

Het jaar 2021 is het laatste jaar van de zesjarige afspraak met Provincie over de financiering van de FBE. De geïndexeerde bijdrage van Provincie komt daarmee in 2021 uit op ca 430.000. De opdracht is inmiddels verleend en 80% van het bedrag is uitbetaald.

Begin 2021 is besloten over de uitkomsten van de bestuurlijke evaluatie. Per 1 maart jl. is de nieuwe voorzitter aangetreden en is een dagelijks bestuur (DB) gevormd.

Zowel vanuit Provincie als vanuit het algemeen bestuur (AB) zijn wensen geuit t.a.v. aansturing van advisering over en uitvoering van het faunabeleid. Dit heeft consequenties voor de toekomstige bekostiging, te verwerken in het bedrijfsplan 2022-2027. In de begroting 2021 is hier waar mogelijk en zinvol op onderdelen reeds een voorschot genomen. Dit wordt mogelijk gemaakt omdat vanaf 2021 de reserve niet verder opgebouwd hoeft te worden (was gem. € 30.000/jaar).

Het secretariaat is qua personeelsbezetting momenteel onderbezet. In 2021 wordt nog gebruik gemaakt van tijdelijke inhuur met de inzet van DB om z.s.m. tot een passende bezetting te komen.

Voor de periode na 2021 zal dit consequenties hebben voor de omvang "vaste personeelskosten".

Doorkijk naar 2022 als basis voor financiering 2022-2027

In het meerjarenplan worden de ambities van de FBE voor de komende jaren uitvoerig weergegeven. Ter onderbouwing van te nemen besluiten door Provincie en FBE bestuur is in navolgend overzicht in de kolom "2022 doorkijk" een financiële uitwerking weergegeven.

Vergoedingsregeling bestuursleden

Gezien de omvang en complexiteit is besloten door te gaan met een groot AB. Tevens is gekozen voor een DB ter vervanging van de informele begeleiding secretariaat door vrijwilligers.

Van de **onafhankelijk voorzitter** wordt gevraagd zowel het interne functioneren in goede banen te leiden als de FBE extern te vertegenwoordigen.

De vergoedingsregeling vraagt om modernisering en leidt tot hogere bestuurskosten. Na afstemming met Provincie is daartoe in DB vergadering 1 juni jl. besloten.

Structurele bezetting secretariaat en bijpassende faciliteiten

Uitgangspunt is 3,5 fte. Kantoorruimte/werkplekken zijn daar inmiddels op afgestemd.

Advies/coördinatie grofwild

De aansturing daarvan is verlegd van VWV naar FBE. In 2021 zal de financiering als voorheen worden afgewikkeld, doch vanaf 2022 is het aan de FBE om de financiering daarvan te borgen.

Mede op basis signaal vanuit Provincie is de inzet om de financiering van advies/coördinatie via **opslag wildmerken** voor VWV (en VHR) af te schaffen. VWV heeft daartoe een uitwerking gemaakt met het aanbod om voor haar werkterrein vanaf het seizoen 2020/2021 de wildmerken tegen gereduceerd tarief ter beschikking te stellen (*aldus besloten in AB 24/02*). De aanvullende bekostiging van grofwildadvies zal in 2021 daarbij ten koste gaan van de bestemmingsreserve van VWV.

De FBE zelf is geen voorstander van voortzetting van gebruik van dit middel en in de doorkijk is een structurele extra vaste vergoeding via de begroting van de FBE voorzien.

Voor coördinatie ree is per regio een coördinator voorzien (3 vrijwilligers met kostenvergoeding).

Coördinatie ganzen

De hoogte van de jaarlijkse schadevergoedingen door Provincie vraagt om aanscherping van de aansturing vanuit de FBE. Per regio is een coördinator voorzien (3 vrijwilliger met kostenvergoeding).

Toekomstbestendige WBE's

De 46 wettelijk erkende WBE's organiseren in belangrijke mate de feitelijke uitvoering van het faunabeheer door jagers. Dat vraagt een forse inspanning van vrijwillige bestuurders, incl. afhandeling van alle administratieve aspecten daarvan. Tot nu toe ontvangen WBE's daartoe jaarlijks een basale bijdrage van € 600 (post "WBE/monitoring"). In het lopende project "Toekomstig bestendige WBE's" blijkt nadrukkelijk grote behoefte aan secretariële ondersteuning om te kunnen blijven voldoen aan de door FBE gestelde eisen voor uitvoering tellingen, toewijzen van en rapporteren over afschot alsmede het rapporteren van belemmeringen bij de uitvoering. In de doorkijk is een beperkt voorschot genomen op verhoging van de vergoeding (tot gem. € 1.000). Na afronding van het project zal een voorstel worden gedaan over een structurele invulling daarvan.

Faunabeheer als bron van inkomsten

Meerdere grote terreineigenaren (ook particulieren) vragen een forse financiële bijdrage van de vrijwillige jagers. Houdbaarheid daarvan vraagt om beleidsmatige keuzes. In de doorkijk is daartoe geen nadere financiële uitwerking voor gegeven.

Projecten Provincie buiten bestuurlijke verantwoordelijkheid FBE bestuur

Op verzoek van Provincie faciliteert de FBE inmiddels projecten gerelateerd aan faunabeheer maar te bekostigen buiten de structurele financiering van de FBE.

De betrokkenheid van de FBE daarbij is tweeledig:

- Operationeel projectmanager door het secretariaat (gem. 0,2 fte). De FBE ontvangt hiertoe geen afzonderlijke vergoeding.
- Afhandeling financiële aspecten, incl. verantwoording daarvan via de jaarrekening FBE (extra administratieve inspanningen en accountantskosten).

Gezien de aard en wisselende omvang van dergelijk projecten zijn deze niet meegenomen in de doorkijk 2022 en volgende jaren. Ter info de stand per 31.12.2020:

- Graasdrukmonitoring: Balans € 207.920
- Toekomstige WBE's: Balans € 23.850 (+ aan te vragen 2021 € 32.000)

Omvang en borging bijdrage Provincie

Op basis van de hiervoor toegelichte uitgangspunten komt de benodigde jaarlijkse bijdrage Provincie voor de reguliere taken van de FBE uit op **€ 530.000 per jaar**.

Globale toelichting op de belangrijkste mutaties in de begrote lasten voor 2022 t.o.v. actueel 2020.

Bestuurskosten	€ 20.000+	(modernisering vergoeding voorzitter)
Secretariaat	€ 30.000+	(bezetting 3,5 fte; formatie nader te besluiten door DB)
Externe ondersteuning	€ 75.000+	(opslag wildmerken, inzet ganzen, ondersteuning WBE's)
Overig/onvoorzien	€ 10.000+	(incl. eenmalig effect projecten derden in 2020)
Opbouw reserve	€ 25.000-	(vervalt)
Totaal	€ 110.000+	

T.o.v. de begroting 2021 is de toename van de bijdrage Provincie € 100.000.

Voor borging en verantwoording van de jaarlijkse bijdrage wordt voorgesteld de werkwijze zoals toegepast in de periode 2016-2021 te continueren.

- Reservering in meerjarenbegroting Provincie (met index op basis prijspeil sept. 2021)
- Jaarlijks in januari offerte/opdracht en voorschot 80% op basis begroting betreffend jaar en definitieve prognose voorgaand jaar.
- Jaarlijks in augustus op basis tijdig aanleveren jaarrekening en inhoudelijke rapportage over voorgaand jaar/periode betaling van de resterende 20%.

Arnhem, juni 2021

Wim Broens

Penningmeester FBE Gelderland

CIJFERMATIGE BASIS VOOR DOORKIJK NAAR 2022 (E.V. JAREN)

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2022 vs 2020
	Actueel	Actueel	Begroot	Doorkijk	Verschil
Opdracht Provincie	413.750	424.650	429.350	530.000	105+
AVP monsterafname	3.500	0	0	0	
Projecten derden	3.600	0	4.000	3.000	
Bijdrage derden	1.600	0	2.000	2.000	
BATEN totaal	422.450	424.650	435.500	535.000	110+

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2022 vs 2020
	Actueel	Actueel	Begroot	Doorkijk	Verschil
Bestuurskosten	22.850	20.500	26.000	40.000	20+
Secretariaat	279.150	307.800	301.000	340.000	30+
Externe ondersteuning	76.230	65.400	87.600	141.000	75+
Overige kosten	41.450	30.950	20.750	14.000	15-
LASTEN totaal	422.450	424.650	435.350	535.000	110+

**) Na correctie foutieve verwerking projecten buiten de reguliere financiering*

faunabeheereenheid

GELDERLAND

www.faunabeheereenheid.nl/gelderland